

Jack London

Tulák po hvězdách

Literární druh:

Epika

Literární žánr:

Novela

Literární forma:

Próza

Časoprostor:

Věznice San Quentin; USA; 1. pol. 20. stol.

Kompozice:

Chronologická; retrospektivní; občas i paralelní

Téma:

Podmínky ve věznici San Quentin; osud omylem odsouzeného nevinného vězně Eda Morella; kritika americké justice; člověk je sice zbaven svobody těla ale ne ducha

Charakteristika hlavní postavy:**Darell Standing**

Odsouzený za vraždu svého profesora; Vyzáblé tělo, na kterém se podepsala svěrací kazajka, stopy po ní a po úderech dozorců; prořídlé vlasy; chytrý, ale také moudrý; cynik; váží si svých přátel víc, než bohatství nebo titulů; hrdý muž – nesníží se k tomu, aby přiznal něco, co není pravda – i kdyby ho to stálo život; nezlomná duše

Postavy:**Ed Morell** – nevinný spoluvězeň; přítel Darella**James Oppenheimer** – odsouzený spoluvězeň; přítel Darella**Atherton** – správce; krutý; nelítostný; používá násilí za snahou získat něco; dostat odpověď, kterou chce slyšet (klidně i nepravdivou)**Cecil Winwood** – vězeň; díky němu je Darell poslán do samovazby; intrikánský; svým způsobem zbabělec**Jazyk a styl:**

Spisovný i nespisovný; argot; expresivita (citové zabarvení); slang; úvahy; líčení

Zkrácený Děj:

- Darell je odsouzen do věznice za údajnou vraždu svého profesora Haskella
- Dostal doživotí a následně za napadení dozorce trest smrti
- Kvůli Winwoodovi se dostal do samovazby
 - Winwood řekl dozorcům, že Darell ponese do věznice bednu s dynamitem
 - Darell opravdu nesl bednu, ale s tabákem
 - Tabák předal ostatním vězňům
 - Dozorci chtěli vidět krabici; Darell už jí neměl → dostal se do samovazby → bili ho, kazajka
- V samovazbě pozoroval mouchy, snažil se rozluštit ťukání vězňů
 - Povedlo se mu to
 - Přidal se k nim
- Darell se naučil zvláštní způsob, jak se vyrovnat se svěřací kazajkou
 - „Malá smrt“
 - Odpoutání duše od těla
 - Uvedení těla do hlubokého uvolnění, transu; znecitlivění končetin
- Darell se vydává do svých minulých životů
 - Voják v Římě
 - Daniel Foss
 - Jediný, kdo přežil lodní katastrofu
 - Žije jako trosečník
 - Námořník, který se stal žebrákem a čekal 40 let na zavraždění krále
- Darellovi se také daří cestovat v přítomnosti
 - Ve věznici
 - Slyší jak si o něm povídají spoluvězni → Velká pocta
- Stále více prozkoumává historii své duše
- Štve Athertona i doktora
- V posledních listech před smrtí vzpomíná na minulost a je zvědaví na další život

Děj:

Darrell Standing se do kalifornské věznice dostal údajně proto, že na univerzitě zabil svého profesora Haskella, kvůli ženě. Za tento čin byl odsouzen k doživotí. Jenže o rok později udeřil dozorce a za ublížení na zdraví byl odsouzen k trestu smrti.

Ze začátku byl Darrell v normální věznici, ale potom se kvůli incidentu s Winwoodem dostal do samovazby. Winwood totiž dozorcům řekl, že Standing ponese do věznice bednu s dynamitem – on bednu skutečně nesl, ale nikoliv s dynamitem, ale s tabákem, jenž rozdal vězňům. Když po Standingovi chtěli dozorci onu krabici, již ji neměl, a proto jej dali do samovazby. Standing jim tvrdil, že o dynamitu nic neví, ale oni mu nevěřili a v samovazbě ho bili a zavírali do svěrací kazajky.

V samovazbě se bavil tím, že pozoroval mouchy, jak létají a „hrají si“, dokonce se snažil rozluštit i ťukání dvou vězňů – když se mu to povedlo, do jejich rozhovoru se přidal a alespoň tímto způsobem si s nimi „povídal“.

Darrell se naučil utrpení svěrací kazajky lehce uniknout – nechal své tělo jakoby umřít a jeho duše se vydávala na různá dobrodružství do jeho dřívějších životů (jednou byl stařec bydlící v divočině, jindy malý chlapec putující s rodinou za novým životem; vypráví spoustu dalších příběhů, o které se vždy se čtenářem dopodrobna podělí).

San Quentin je všemi známá, jako jedna z nejpříjemnějších věznic v Americe, ale kdo do ní nevskočil jako vězeň, nemá možnost ani tušit, co se s vězni děje v samovazbách a nejtemnějších místech tohoto pekelného místa.

Drsný a nelítostný systém zlomí každého, pokud se nenaučí pár chytrých vězeňských metod.

Darell je často trestán svěrací kazajkou, zvláště pro svou kuráž a urážení arogantního správce Arthetona. První hodiny ve svěrací kazajce jsou pro Darella hrozné, dokud mu jeden z vězeňských přátel nedoporučí tzv. **malou smrt** = možnost, jak překonat klidně i několik dnů ve svěrací kazajce se zdravým duchem.

Darell pomocí vůle uvede své tělo do transu – upadne do hlubokého uvolnění a později znečitlivění končetin. Tímto nabude dojmu mrtvého těla, a odpojí svou duši od těla. Malou smrtí začínají všechna jeho dobrodružství.

Duší se vydává do svých minulých životů.

Ať už se octne ve Starověkém Římě v těle vojáka po boku Piláta Pontského; Daniela Fosse, muže, který přežil jako jediný z celé lodní posádky pohromu, když najeli na ledovec, a následně se jako trosečník živil tulením masem a dešťovou vodou; nebo v těle námořníka, který se stal žebrákem v Čo-senu a následně čekal 40 let na pomstu a zavraždění krále.

V temné cele věznice se Darellovi také podaří cestovat v přítomnosti za svými vězeňskými přáteli. Slyší Morella a Oppenheimera, jak si o něm povídají, že je správný chlap. V této chvíli si uvědomuje, že toto přijetí Darella ostatními vězeňskými přáteli mezi sebe, je pro něho ta největší pocta, která se nevyrovná žádnému pasování na rytíře nebo jinému slavnému okamžiku, který ve svých mnoha životech zažil.

Darell stále více zkoumá historii své duše a dochází k uvědomění, že hmota pomíjí, ale duch přetrvá navždy. Pobyť ve svěrací kazajce trvá i deset dní, a on se stále probírá z „malé smrti“ s úsměvem na tváři, což správce Athertona a doktora Jacksona vyvádí z míry a uráží zároveň.

Darell v posledních listech před pověšením vzpomíná na svou šílenou minulost a uvažuje, jaký asi bude jeho další život...

Jack London (1876 – 1916)

Spisovatel; novinář; romanopisec; reportér; esejista; autor autobiografie; scenárista

Období:

Americký Realismus

Další díla:

Bílý tesák

Opovržení žen

Kaňon celý ze zlata a jiné povídky

Další autoři:

USA

Mark Twain – Dobrodružství Toma Sawyera

Walter Whitman – Stébla trávy

Rusko

Fjodor Michajlovič Dostojevskij – Zločin a trest

Nikolaj Vasiljevič Gogol – Revizor

Čechy

Alois Jirásek – F. L. Věk

Vilém Mrštík – Pohádka máje